

GMINA PSARY

Plan odnowy wsi Brzękowice

WSTĘP

Gmina Psary, jako jedna z uboższych gmin Województwa Śląskiego, potrzebuje dodatkowych środków finansowych, by móc się dynamicznie rozwijać. Dlatego też wszelkie programy inwestycyjne, wspierające polepszenie sfery socjalnej są tutaj najbardziej potrzebne i stanowią podstawę wszelkich planów rozwoju.

Zadania z zakresu odnowy wsi są powiązane głównie z funduszami unijnymi, ale nie tylko. Tematyka ta dotyczy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wielu innych programów. Aby jednak poznać strukturę koniecznych wydatków, trzeba sporządzić dokument o charakterze średnioterminowej prognozy ekonomiczno-finansowej, tak aby gmina mogła przygotować swój Plan Rozwoju Lokalnego oraz Wieloletni Plan Inwestycyjny i wystąpić z odpowiednim montażem finansowym.

Ponieważ zakłada się spójną konstrukcję planu odnowy wsi w powiązaniu z Planem Rozwoju Lokalnego gminy i powiatu, strategią rozwoju województwa i kierunkiem zagospodarowania przestrzennego, dokument ten powinien mieć charakter małej strategii rozwoju. Powinien on obejmować w szczególności analizę zasobów sołectwa, porównanie korzystnych i niekorzystnych cech wewnętrznych sołectwa oraz potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą warunkować przyszłość sołectwa i ich mieszkańców, wizji rozwoju wsi wraz z jej priorytetami i projektami rozwojowymi wraz z elementami montażu finansowego projektów do realizacji. Wymaga to ścisłej współpracy pomiędzy sołectwem i urzędem gminy oraz spójności planów. Przedstawiony dokument ma służyć pełnemu wykorzystaniu istniejącego potencjału i szans rozwojowych, w tym dostępu do środków unijnych i innych dostępnych funduszy.

I. ANALIZA ZASOBÓW SOŁECTWA

Rodzaj zasobu	Znaczenie		
	obojętne	małe	duże
<i>Środowisko przyrodnicze</i>			
walory krajobrazu			+
walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			+
walory szaty roślinnej (np. runo leśne)			+
cenne przyrodniczo obszary lub obiekty			+
świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)			+
osobliwości przyrodnicze			+
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)			+
podłoże, warunki hydrogeologiczne			+
gleby, kopaliny		+	
<i>Środowisko kulturowe</i>			
walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			+
walory zagospodarowania przestrzennego			+
zabytki	+		
zespoły artystyczne			+
<i>Dziedzictwo religijne i historyczne</i>			
miejsca, osoby i przedmioty kultu			+
święta, odpusty, pielgrzymki			+
tradycje, obrzędy, gwary			+
legendy, podania i fakty historyczne			+
ważne postacie historyczne	+		
specyficzne nazwy			+
<i>Obiekty i tereny, infrastruktura</i>			
działki pod zabudowę mieszkaniową			+
działki pod domki letniskowe	+		
działki pod zakłady usługowe i przemysł		+	
pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	+		
tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (młyny, kuźnie)	+		
plac i miejsca publicznych spotkań			+
miejsca sportu i rekreacji		+	
zaopatrzenie w wodę			+
skanalizowanie	+		
<i>Gospodarka, rolnictwo</i>			
specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)	+		
znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	+		
możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	+		
przetwórstwo rolno – spożywcze	+		
grupy producenckie i organizacje rolnicze		+	
rzemiosło artystyczne	+		

Plan odnowy wsi Brzękowice

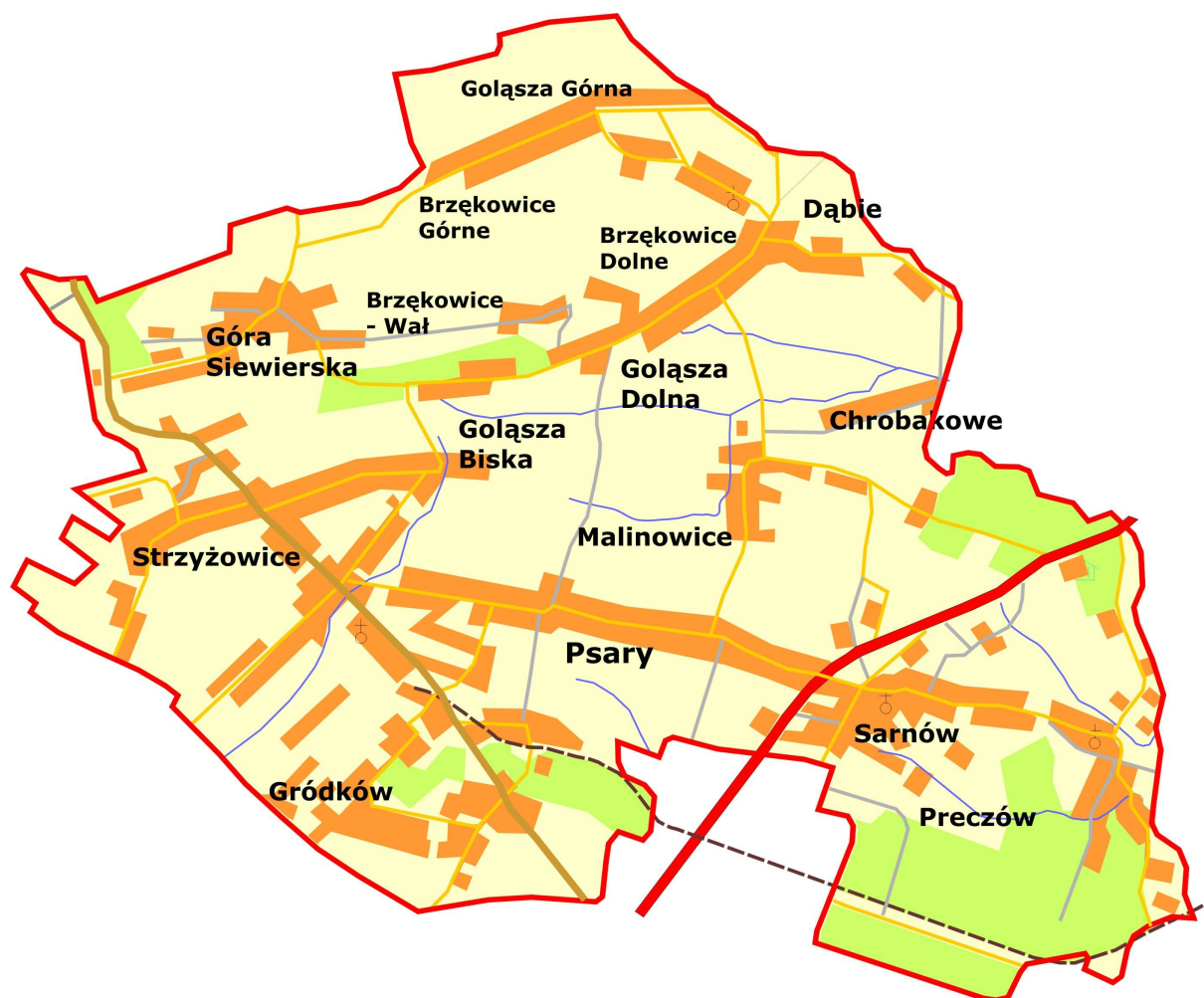
<i>Sąsiedzi i przyjezdni</i>			
<i>korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria)</i>			+
<i>ruch tranzytowy w związku ze szlakiem komunikacyjnym</i>			+
<i>przyjezdni stali i sezonowi</i>			+
<i>Instytucje</i>			
<i>placówki opieki społecznej</i>	+		
<i>szkoły</i>	+		
<i>przedszkola</i>	+		
<i>świetlice wiejskie, remizy strażackie</i>	+		
<i>ośrodki kultury</i>	+		
<i>Ludzie, organizacje społeczne</i>			
<i>Ochotnicza Straż Pożarna</i>	+		
<i>Koła Gospodyń Wiejskich</i>	+		
<i>Kluby sportowe, stowarzyszenia i inne organizacje i towarzystwa</i>	+		

Analizę zasobów sołectwa przeprowadzono na podstawie danych statystycznych, informacji zgromadzonych przez Urząd Gminy w Psarach oraz z dostępnych opracowań.

Zasoby sołectwa to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu, czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Przy analizie zasobów wzięto pod uwagę następujące ich kategorie: środowisko przyrodnicze, środowisko kulturowe, dziedzictwo religijne i historyczne, obiekty, tereny, infrastruktura, gospodarka i rolnictwo, sąsiedzi i przyjezdni, instytucje, ludzie, organizacje społeczne.

1. PREZENTACJA WSI

Sołectwo Brzękowice leży w centralnej części województwa śląskiego, w powiecie będzińskim, w gminie Psary. Sołectwo Brzękowice jest jednym z czterech sołectw charakteryzujących się największymi walorami krajobrazu w Gminie Psary. W skład Sołectwa wchodzi: Brzękowice Dolne, Goląsza Dolna oraz Brzękowice Wał. Wieś znajduje się w blisko większych aglomeracji – Będzin, Katowice. Sołectwo położone jest u stóp wału wzgórz rogożnicko - toporowickich w północnej części gminy Psary. Brzękowice leżą w pobliżu międzynarodowego lotniska w Katowicach – Pyrzowicach. oraz drogi krajowej DK-86 i drogi wojewódzkiej DW-913. Powierzchnia Gminy Psary to 4598 ha, z czego Sołectwo Brzękowice zajmuje 229 ha. Sołectwo Brzękowice sąsiaduje z Sołectwem Goląsza, Sołectwem Dąbie, Górą Siewierską, Strzyżowicami, Psarami, Toporowicami.

Mapa Gminy Psary

2. CHARAKTERYSTYKA WSI

Sołectwo Brzękowice to teren o zróżnicowanym ukształtowaniu i urozmaicony przyrodniczo. Jest jednym z czterech sołectw charakteryzujących się największymi walorami krajobrazu w Gminie Psary. Gęstość zaludnienia wynosi tu 2,1 mieszkańca/hektar.

Mieszkańcy Sołectwa działają aktywnie w różnych organizacjach, m.in w Zagłębiowskim Związku Pszczelarzy.

Mieszkańcy Sołectwa Brzękowice należą do Parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Dąbiu. Ponadto w Brzękowicach, przy wjeździe na wał znajduje się największa i najprawdopodobniej najstarsza kapliczka na terenie Gminy Psary. Kapliczka zbudowana jest z kamienia i otynkowana na biało. Wejście do kapliczki jest otwarte, znajdują się w niej dwa okienka zamknięte łukiem segmentowym. Dach jest dwuspadowy, pokryty dachówką. Wieżyczka posiada sygnaturkę na sześciu słupach, zwieńczona stożkowym daszkiem z dzwonkiem. We wnętrzu kapliczki znajdują się: obraz Matki Boskiej, Jezus ukrzyżowany oraz Jezus upadający pod krzyżem. Obiekt jest wpisany do rejestru zabytków. W Brzękowicach umiejscowiony jest również krzyż, przy którym odbywały się nabożeństwa majowe.

Na terenie Sołectwa Brzękowice znajduje się boisko sportowe, na którym odbywają się rozgrywki Ludowego Klubu Sportowego „Orzeł” w Dąbiu.

3. LUDNOŚĆ

Ludność Gminy Psary wynosi 11.184 osoby (stan na 29 lutego 2008 roku), z czego 420 to mieszkańcy Sołectwa.

Rok	Liczba ludności
31.12.2004	472
31.12.2005	475
31.12.2006	475
31.12.2007	471
29.02.2008	471

Od 2004 roku liczba mieszkańców Sołectwa kształtuje się na podobnym poziomie.

Kategoria statystyczna	Grupa wiekowa	29.02.2008	% populacji
Dzieci w wieku przedszkolnym	0 - 6	25	5,31
Dzieci w wieku szkolnym	7 - 15	26	5,52
Młodzież	16 – 19	24	5,10
Kobiety	20 - 60	152	32,27
Mężczyźni	20 - 65	148	31,42
Kobiety w wieku emerytalnym	61+	63	13,37
Mężczyźni w wieku emerytalnym	66+	33	7,01
1Razem		471	100%

Na podstawie danych statystycznych, z analizy struktury wieku ludności wynika, że przybywa ludności w wieku produkcyjnym – grupa ta stanowi aktualnie 63,69 % ogólnej liczby mieszkańców. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym do ogółu populacji wynosi 20,38 %. Natomiast udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ogółu populacji wynosi 15,93 %.

3. ORGANIZACJE SPOŁECZNE

Mieszkańcy Sołectwa uczestniczą w życiu społecznym i aktywnie działają w organizacjach społecznych KGW, OSP i LKS Sołectwa Dąbie i Sołectwa Gołąsza.

4. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W chwili obecnej Sołectwo nie ma opracowanego planu zagospodarowania przestrzennego.

5. ŚRODOWISKO

Na terenie Sołectwa Brzękowice znajduje się Lipa drobnolistna, która ma 200 lat i Uchwałą Rady Gminy nr XXXIII/283/2002 z dnia 5 kwietnia 2002 r. uznana została za Pomnik Przyrody

. Można również spotkać 3 gatunki roślin objętych ochroną prawną: Dziewięsił bezłodygowy, Kruszczyk rdzawoczerwony oraz Kruszczyk szerokolistny.

Powierzchnia lasów na terenie sołectwa wynosi 1,87 ha, natomiast liczba gospodarstw rolnych wynosi 95.

Mieszkańcy Brzękowic obecnie podpisali 25 umów na wywóz nieczystości ciekłych oraz 96 umów na odbiór odpadów komunalnych. (według stanu na dzień 1.02.2008).

6. JAKIE JEST SOŁECTWO BRZĘKOWICE

Co go wyróżnia?	<ul style="list-style-type: none">➤ mieszkańcy dobrze się znają;➤ środowisko naturalne nie jest zanieczyszczone;➤ walory krajobrazu.
Jakie pełni funkcje?	<ul style="list-style-type: none">➤ wieś rolnicza z nielicznymi zakładami usługowymi;
Kim są mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none">➤ mieszkańcy związani ze wsią;➤ ludność tubylcza i napływowa.
Co daje utrzymanie?	<ul style="list-style-type: none">➤ rolnictwo;➤ zatrudnienie w sektorze prywatnym;➤ własna działalność gospodarcza.
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none">➤ Rada Sołecka;➤ mieszkańcy należą do organizacji społecznych działających na terenie innych Sołectw.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	<ul style="list-style-type: none">➤ zabrania wiejskie;➤ podejmowanie własnych inicjatyw;➤ współpraca z UG.
Jak wygląda nasza wieś?	<ul style="list-style-type: none">➤ niezagospodarowane tereny;➤ brak placu zabaw dla dzieci;➤ poza linią domów występują pola uprawne u części mieszkańców przekształcone w zorganizowane ogrody.
Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	<ul style="list-style-type: none">➤ dożynki;➤ zapusty.
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	<ul style="list-style-type: none">➤ mieszkania i obejścia z reguły zadbane.
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	<ul style="list-style-type: none">➤ wieś zwodociągowana;➤ brak kanalizacji sanitarnej – ścieki odprowadzane indywidualnie do szczelnych zbiorników lub przydomowych oczyszczalni ścieków;➤ gospodarka odpadami – selektywna zbiórka odpadów
Jakie jest rolnictwo?	<ul style="list-style-type: none">➤ drobne; średniotowarowe; wielokierunkowe;
Jakie są powiązania komunikacyjne?	<ul style="list-style-type: none">➤ rozwiązania komunikacji zbiorowej dobre;

	➤ dostęp do dróg przelotowych jest dobry.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ organizowanie spotkań i zabaw ➤ młodzież korzysta z szerokiej oferty przygotowywanej przez GOK

II. ANALIZA SWOT

Na podstawie analizy zasobów, opracowano słabe i mocne strony sołectwa, jak i potencjalne szanse oraz zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i jego mieszkańców.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wysokie walory krajobrazowe; ➤ czyste otoczenie i środowisko naturalne; ➤ dużo terenów zielonych; ➤ tereny do zagospodarowania; ➤ dobre położenie komunikacyjne; ➤ niska przestępczość; ➤ korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo, blisko do dużej aglomeracji, miasta powiatowego oraz lotniska; ➤ położenie blisko DK-86 i DW-913. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak skanalizowania wsi; ➤ niewykorzystane grunty; ➤ brak zorganizowanych terenów rekreacyjnych w tym ścieżek rowerowych ➤ zły stan nawierzchni dróg; ➤ brak placu zabaw dla dzieci; ➤ brak planu zagospodarowania przestrzennego.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ możliwość pozyskania środków pozabudżetowych; ➤ moda na „mieszkanie za miastem”; ➤ atrakcyjne położenie. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ duża liczba osób starszych; ➤ zła sytuacja rolnictwa, rozdrobnienie gospodarstw rolnych i ich nie dofinansowanie; ➤ rosnące patologie społeczne, wzrost świadczeniobiorców korzystających z OPSu; ➤ brak ożywienia gospodarczego, skutkującego nowymi miejscami pracy i rozwojem lokalnym.

WIZJA ROZWOJU SOŁECTWA

Co ma go wyróżniać?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ estetyka; ➤ nieskażone środowisko naturalne.
Jakie ma pełnić funkcje?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ usługowe; ➤ agroturystyczne; ➤ rolnictwo w pełni nowoczesne.
Kim mają być mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aktywni; ➤ zaangażowani; ➤ w pełni identyfikujący się z wsią; ➤ dbający o wieś.
Co ma dać utrzymanie?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rolnictwo; ➤ usługi małe przedsiębiorstwa. ➤ rodzinne gospodarstwa agroturystyczne
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ stowarzyszenia; ➤ zintegrowani organizujący wspólnie festyny.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ problemy rozwiązujemy wspólnie na spotkaniach
Jak ma wyglądać nasza wieś?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ estetyczna; ➤ zadbana.
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tradycje i obrzędy wyróżniające wieś spośród innych sołectw Gminy Psary oraz te z nich które integrują społeczność wsi i Gminy.
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ mieszkania funkcjonalne, a obejścia schludne i zadbane z ogródkami przydomowymi
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ skanalizowana i czysta wieś.
Jakie ma być rolnictwo?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dochodowe; ➤ zmodernizowane.
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ więcej bezpośrednich połączeń MPK;
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ plac zabaw dla najmłodszych; ➤ atrakcyjne boisko sportowe dla rozwijania swoich zainteresowań; ➤ więcej wspólnych spotkań połączonych z zabawą.

OPIS PLANOWANYCH DO REALIZACJI ZADAŃ

Plan rozwoju Sołectwa Brzękowice zawiera układ wyznaczonych przez Radę Sołecką priorytetów rozwojowych, celów oraz konkretnych projektów. Poszczególne priorytety i projekty są zgodne z ustaloną wizją rozwoju Sołectwa Brzękowice.

W zależności od zaawansowania prac, projekty powinny być uszczegółowione. Szczególnie ważne jest określenie kosztów związanych z ich wdrażaniem. Zwykle ma to największy wpływ na ustalanie rankingu czasowego i harmonogramu realizacji planu.

Za najważniejsze zadania do realizacji Rada Sołecka Brzękowic uznała:

1. Kanalizacja Sołectwa;
2. Dokończenie budowy chodnika – Brzękowice Dolne, Gołusza Biska;
3. Wymiana rurociągu w Gołuszy Dolnej oraz Brzękowicach Dolnych.

Realizacja zaplanowanych przez Radę Sołecką inwestycji uzależniona jest od możliwości pozyskania dofinansowania ze środków zawartych w RPO WŚL, PROW oraz możliwości finansowych Gminy Psary związanych z koniecznością zapewnienia wkładu własnego.